

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อทารกในครรภ์ของมารดานอกสมรสและศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อทารกในครรภ์ของมารดานอกสมรส ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นมารดานอกสมรสครรภ์แรก อายุครรภ์ระหว่าง 20-40 สัปดาห์ ตั้งครรภ์ปกติไม่มีโรคหรือภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ เข้าพักอาศัยในสถานที่พักชั่วคราวซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ บ้านพักเด็กและครอบครัวกรมประชาสงเคราะห์ บ้านสายสัมพันธ์ บ้านพระคุณ บ้านสุขฤทัย และคลินิกผู้หญิงจิมมี-โรชาลิน คาร์เตอร์ โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1. ไม่ได้จดทะเบียนสมรส และถูกฝ่ายชายทอดทิ้งหรือไม่ยอมรับเป็นบิดาของทารกในครรภ์

2. สนใจที่จะเข้าร่วมการวิจัย

3. สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นหญิงตั้งครรภ์ตามคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น จำนวน 89 ราย ที่มารับบริการในสถานที่พักพิงชั่วคราวทั้ง 5 แห่ง ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2542

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยประกอบด้วย 5 ชุด ดังนี้

1. แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าตำราวารสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคลว่า มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันระหว่างมารดา และทารกในครรภ์ ซึ่ง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ

2. แบบวัดอ้อมโนทัศน์ของมารดานอกสมรส เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยดัดแปลงและปรับปรุงมาจากแบบวัดอ้อมโนทัศน์ของหญิงตั้งครรภ์ของ รวีวรรณ พงษ์เทพ (2532) ซึ่งแบบวัดนี้จะครอบคลุมถึง สภาพความรู้สึก ความคิด และสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับตนเอง 4 ด้าน คือ ด้านรูปร่าง ด้านการศึกษา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านความพึงพอใจในตนเอง โดยให้หญิงตั้งครรภ์นอกสมรสประเมินตนเอง แบบวัดนี้ประกอบด้วยข้อความ จำนวน 19 ข้อ ข้อความที่มีลักษณะทางด้านบวก 9 ข้อ ได้แก่ 3, 6, 8, 9, 12, 14, และ 17-19 และด้านลบ 10 ข้อ ได้แก่ 1, 2, 4, 5, 7, 10, 11, 13, 15 และ 16 ทั้งนี้ลักษณะคำตอบเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งคำตอบเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เป็นความจริงมากที่สุด หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุดหรือทั้งหมด

เป็นความจริงเป็นส่วนมาก หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบเป็นส่วนมาก แต่ไม่ทั้งหมด

เป็นความจริงเพียงครั้งหนึ่ง หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบประมาณครั้งหนึ่ง

เป็นความจริงบ้างเล็กน้อย หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบบ้างเล็กน้อย

ไม่เป็นความจริงเลย หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบเลย

การให้คะแนนเนื่องจากแบบวัดอ้อมโนทัศน์ เป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความที่มีลักษณะทั้งในด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับข้อความดังนี้

ก. ข้อความในลักษณะด้านบวก

ข. ข้อความในลักษณะด้านลบ

	คะแนน	คะแนน
เป็นความจริงมากที่สุด	5	1
เป็นความจริงเป็นส่วนมาก	4	2
เป็นความจริงเพียงครั้งหนึ่ง	3	3
เป็นความจริงบ้างเล็กน้อย	2	4
ไม่เป็นความจริงเลย	1	5

คะแนนแบบวัดอ้อมโนทัศน์ มีคะแนน 19 - 95 คะแนน ซึ่งผู้วิจัยแบ่งเกณฑ์การแปลผลคะแนนเป็น 5 ระดับ จากค่าเฉลี่ย คือ

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีอ้อมโนทัศน์ในทางบวกระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีอ้อมโนทัศน์ในทางบวกระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีอ้อมโนทัศน์ในทางบวกระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีอ้อมโนทัศน์ในทางบวกระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีอ้อมโนทัศน์ในทางบวกระดับน้อยหรือ ไม่มีเลย

3. แบบวัดความวิตกกังวล ผู้วิจัยใช้แบบวัดความวิตกกังวลของ นิตยา คชภักดี; มาลี นิสัยชุม และ สายฤดี วรกิจโกคาทร ซึ่งแปลและเรียบเรียงมาจาก สปีลเบอร์เกอร์ (Spielberger et al., 1970) แบบวัดมีชื่อว่า The State Trait Anxiety Inventory (STAI) ตอนที่ 1 เรียก X-I เป็นแบบวัดวิตกกังวลแบบสแตท (A-State Anxiety) เป็นการวัดความวิตกกังวลต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง หรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่กำลังเป็นสิ่งเร้าให้บุคคลเกิดความวิตกกังวลในขณะนั้น ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้สถานการณ์ที่เป็นสิ่งเร้าคือการตั้งครุภัณฑ์นอกสมรส ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบสอบถามประกอบด้วยข้อรายการที่แสดงความรู้สึกเกี่ยวกับความวิตกกังวล จำนวน 16 ข้อ ข้อความที่มีลักษณะทางด้านบวก 6 ข้อ ได้แก่ 1, 2, 5, 8, 10 และ 11 ข้อความที่มีลักษณะทางด้านลบ 10 ข้อ ได้แก่ 3, 4, 6, 7, 9 และ 12-16 ทั้งนี้ลักษณะคำตอบจะเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งคำตอบออกเป็น 5 ระดับดังนี้

เป็นความจริงมากที่สุด หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก
และความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุดหรือทั้งหมด

เป็นความจริงเป็นส่วนมาก หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก
และความคิดเห็นของผู้ตอบเป็นส่วนมาก แต่ไม่ทั้งหมด

เป็นความจริงเพียงครั้งหนึ่ง หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก
และความคิดเห็นของผู้ตอบประมาณครั้งหนึ่ง

เป็นความจริงบ้างเล็กน้อย หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก
และความคิดเห็นของผู้ตอบบ้างเล็กน้อย

ไม่เป็นความจริงเลย หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับความรู้สึก
และความคิดเห็นของผู้ตอบเลย

การให้คะแนนเนื่องจากแบบวัดความวิตกกังวลเป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความที่มีลักษณะทั้งในด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับข้อความดังนี้

ก. ข้อความในลักษณะด้านลบ

	คะแนน
เป็นความจริงมากที่สุด	5
เป็นความจริงเป็นส่วนมาก	4
เป็นความจริงเพียงครั้งหนึ่ง	3
เป็นความจริงบ้างเล็กน้อย	2
ไม่เป็นความจริงเลย	1

ข. ข้อความในลักษณะด้านบวก

	คะแนน
	1
	2
	3
	4
	5

คะแนนของแบบวัดความวิตกกังวลมีคะแนน 16-80 คะแนน ซึ่งผู้วิจัยแบ่งเกณฑ์การแปลผลคะแนนเป็น 5 ระดับ จากค่าเฉลี่ย คือ

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความวิตกกังวลระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความวิตกกังวลระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความวิตกกังวลระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความวิตกกังวลระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความวิตกกังวลระดับน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย

4. แบบวัดความรู้สึกรู้สึกของมารดานอกสมรสต่อสิ่งแวดล้อม เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เองจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์ และมารดานอกสมรสที่อยู่ในสถานพักพิงชั่วคราว เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบวัดสิ่งแวดล้อมซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านจิตสังคม แบบวัดนี้ประกอบด้วยข้อความจำนวน 20 ข้อ เป็นข้อความที่มีลักษณะทางบวกทั้งหมด ทั้งนี้ลักษณะคำตอบจะเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งคำตอบออกเป็น 5 ระดับดังนี้

เป็นความจริงมากที่สุด หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุดหรือทั้งหมด

เป็นความจริงเป็นส่วนมาก หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบเป็นส่วนมาก แต่ไม่ทั้งหมด

เป็นความจริงเพียงครั้งหนึ่ง หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบประมาณครั้งหนึ่ง

เป็นความจริงบ้างเล็กน้อย หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบบ้างเล็กน้อย

ไม่เป็นความจริงเลย หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบเลย

การให้คะแนนเนื่องจากแบบวัดสิ่งแวดล้อมเป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความที่มีลักษณะทั้งในด้านบวกทั้งหมด ดังนั้นการให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับข้อความดังนี้

เป็นความจริงมากที่สุด	5	คะแนน
เป็นความจริงเป็นส่วนมาก	4	คะแนน
เป็นความจริงเพียงครั้งหนึ่ง	3	คะแนน
เป็นความจริงบ้างเล็กน้อย	2	คะแนน
ไม่เป็นความจริงเลย	1	คะแนน

คะแนนของแบบวัดความรู้สึกรู้สึกของมารดาต่อสิ่งแวดล้อม มีคะแนน 23-115 คะแนน ซึ่งผู้วิจัยแบ่งเกณฑ์การแปลผลคะแนนเป็น 5 ระดับ จากค่าเฉลี่ยคือ

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง ความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อมในทางบวกระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง ความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อมในทางบวกระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง ความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อมในทางบวกระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง ความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อมในทางบวกระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง ความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อมในทางบวกระดับน้อยที่สุด หรือ ไม่มีเลย

5. แบบวัดความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยดัดแปลงและปรับปรุงมาจากแบบวัดความผูกพันระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ของ อากรณีย์ ภูพิชยากร (2538) ซึ่งแปลและเรียบเรียงมาจากแบบประเมินความผูกพันระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ของ แครนลีย์ (Cranley, 1981) โดยแบ่งเป็น 5 ด้านคือ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับทารกในครรภ์ ด้านการอุทิศตนเพื่อทารกในครรภ์ ด้านการยอมรับความเป็นบุคคลของทารกในครรภ์ ว่าแตกต่างไปจากตนเอง ด้านการแสดงความสนใจและคาดหวังคุณลักษณะของทารกในครรภ์และด้านการแสดงบทบาทการเป็นมารดา แบบวัดนี้ประกอบด้วยข้อความจำนวน 24 ข้อ เป็นข้อความ ที่มีลักษณะทางบวกทั้งหมด ทั้งนี้ลักษณะคำตอบจะเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่าแบ่ง คำตอบออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เป็นความจริงมากที่สุด	หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุดหรือทั้งหมด
เป็นความจริงเป็นส่วนมาก	หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบเป็นส่วนมาก แต่ไม่ทั้งหมด
เป็นความจริงเพียงครั้งหนึ่ง	หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบประมาณครั้งหนึ่ง
เป็นความจริงบ้างเล็กน้อย	หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบบ้างเล็กน้อย
ไม่เป็นความจริงเลย	หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ตอบเลย

การให้คะแนนเนื่องจากแบบวัดความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์ เป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความที่มีลักษณะทั้งในด้านบวกทั้งหมด ดังนั้นในการให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับข้อความ ดังนี้

เป็นความจริงมากที่สุด	5	คะแนน
เป็นความจริงเป็นส่วนมาก	4	คะแนน
เป็นความจริงเพียงครั้งหนึ่ง	3	คะแนน
เป็นความจริงบ้างเล็กน้อย	2	คะแนน
ไม่เป็นความจริงเลย	1	คะแนน

คะแนนของแบบวัดความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์มีคะแนน 24-120 คะแนน ซึ่งผู้วิจัยแบ่งเกณฑ์การแปลผลคะแนนเป็น 5 ระดับ จากค่าเฉลี่ยคือ

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ความผูกพันระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ความผูกพันระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ความผูกพันระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ความผูกพันระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ความผูกพันระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ระดับน้อยที่สุด

หรือ ไม่มีเลย

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การหาความตรงของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษา ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม และนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษาแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก ข) ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สำนวนภาษา ตลอดจนข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง โดยถือเกณฑ์ความคิดเห็นสอดคล้องและยอมรับของผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 80 ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด แสดงว่าเครื่องมือมีความตรงตามเนื้อหา ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือ จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือ มาพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน ดังนี้

แบบวัดอึดมโนทัศน์ของมารดานอกสมรส

ปรับตามผู้ทรงคุณวุฒิ

6 ข้อ

แบบวัดความรู้สึกของมารดานอกสมรสต่อสิ่งแวดล้อม

ปรับตามผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ข้อ

แบบวัดความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์

ปรับตามผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ข้อ

การหาความเที่ยงของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วทั้งหมดไปทดลองใช้กับมารดาตั้งครรภ์นอกสมรสที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ทดลองใช้กับมารดาตั้งครรภ์นอกสมรสที่พักอาศัยอยู่ในสำนักกนิษฐิ์ชุมพบาล ซึ่งเป็นสถานพักพิงชั่วคราวในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อเดือนเมษายน 2542 จำนวน 23 ราย นำคะแนนที่ได้มาคำนวณความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือ	ทดลองใช้ (N = 23)
1. แบบวัดอัตมโนทัศน์	.76
1.1 ด้านร่างกาย	.75
1.2 ด้านค่านิยมทางการศึกษา	.74
1.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	.75
1.4 ด้านความพึงพอใจในตนเอง	.75
2. แบบวัดความวิตกกังวล	.74
3. แบบวัดความรู้สึกของมารดานอกสมรสต่อสิ่งแวดล้อม	.90
3.1 ด้านกายภาพ	.84
3.2 ด้านจิตสังคม	.88
4. แบบวัดความผูกพันของมารดาต่อทารกในครรภ์	.96
4.1 ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับทารกในครรภ์	.96
4.2 ด้านการอุทิศตนเพื่อทารกในครรภ์	.96
4.3 ด้านการยอมรับความเป็นบุคคลของทารกในครรภ์ว่าแตกต่างไปจากตนเอง	.96
4.4 ด้านการแสดงความสนใจและคาดหวังคุณลักษณะของทารกในครรภ์	.96
4.5 ด้านการแสดงบทบาทการเป็นมารดา	.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อชี้แจงรายละเอียดและขออนุญาต ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่บ้านพักทั้ง 5 แห่งจากมารดาที่ตั้งครรภ์นอกสมรส

2. นำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปส่งให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในบ้านพักเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมอบแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้พิจารณา

3. เมื่อบุคลากรที่ปฏิบัติงานในบ้านพักได้พิจารณาอนุญาตให้เก็บข้อมูลได้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวันในการให้มารดานอกสมรสตอบแบบสอบถามเฉพาะวันจันทร์และอังคารระหว่างเวลา 09.00-12.00 น. หากวัน เวลา ดังกล่าวมีการปรับเปลี่ยน ผู้วิจัยได้แจ้งบุคลากรประจำบ้านพักให้ทราบล่วงหน้าก่อนวันเก็บข้อมูล 1 วัน ซึ่งการเก็บข้อมูลในบ้านพักทั้ง 5 แห่งนั้น ผู้วิจัยใช้เวลา 4 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2542

4. วิธีการในการเก็บข้อมูล เป็นไปตามลำดับดังนี้

4.1 เมื่อผู้วิจัยไปถึงบ้านพักเจ้าหน้าที่ประจำบ้านพักจะเป็นผู้คัดสรรมารดานอกสมรสให้ โดยเลือกที่มีคุณสมบัติตรงตามวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย มีความสมัครใจในการเข้าร่วมวิจัย

4.2 เมื่อมารดานอกสมรสมาพร้อมแล้ว ผู้วิจัยจะพูดคุยทำความเข้าใจก่อน โดยการพูดคุยเรื่องทั่ว ๆ ไป หลังจากนั้น ขอความร่วมมือจากมารดานอกสมรส พร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ และประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้ หลังจากนั้นจึงเริ่มแจกแบบสอบถามพร้อมกันทั้ง 5 ชุด โดยเย็บรวมเป็นชุดเดียว ซึ่งในระหว่างการตอบแบบสอบถาม ถ้าหากกลุ่มตัวอย่างไม่ยอมตอบแบบสอบถามก็สามารถที่จะยุติได้ทุกเมื่อ หรือถ้าเกิดความเหนื่อยล้า ก็ให้หยุดพักการตอบแบบสอบถามได้ ซึ่งใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม ประมาณ 45 นาที ระหว่างการตอบแบบสอบถามผู้วิจัยจะอยู่ในบริเวณนั้นเพราะเมื่อกลุ่มตัวอย่างเกิดข้อสงสัยในการตอบแบบสอบถามจะได้ซักถามได้

4.3 เมื่อเสร็จสิ้นการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะกล่าวขอบคุณมารดานอกสมรสที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนครบเรียบร้อยทุกข้อ จากนั้นจะอยู่พูดคุยกับมารดา

นอกสมรสในเรื่องเกี่ยวกับภาวะสุขภาพขณะตั้งครรภ์ การปฏิบัติขณะตั้งครรภ์และเปิดโอกาสให้ซักถามในข้อที่สงสัยได้

5. รวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Science Personal Computer Plus) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และแยกวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ปัจจัยด้านมารดาเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลนำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและประเมินระดับจากค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านมารดาเกี่ยวกับอัตรานอนหลับ ความวิตกกังวล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และความผูกพันต่อทารกในครรภ์ของมารดานอกสมรส

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ระดับการศึกษา อัตรานอนหลับ ความวิตกกังวล สิ่งแวดล้อมกับความผูกพันต่อทารกในครรภ์ของมารดานอกสมรส โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจกับความผูกพันต่อทารกในครรภ์ของมารดานอกสมรสวิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์การจรณ์ (Contingency Coefficient) แล้วทดสอบความเป็นอิสระโดยใช้สถิติทดสอบไคว์สแควร์ (Chi-square test)